

המוכר את הספינה

[דף עה, ב] מתני' א כיצד במסירה אחזה בטלפה בשערה — מדקת' ב אחזה ולא קת' מסרה לו— בטלפה ובשערה משמע דלא בעינן שימסרנה לו מיד ליד, אלא מכיון שאחזה במצות המקנה קנה, וכן כת' ר"ש ג אחזה תלוקת במצות המוכר, וה"ג משמ' לקמן ד דאמרי' אי דאמ' ליה לך חזק וקני הכי נמי, כלומ' דקני במסירה, אלמ' שאין צרי' למסור לו הדבר מיד ליד אלא שיאמ' לו שילך ויחזיק בו, והא דאמרי' בפ"ק דבבא מציעא ה מאי לשון מוסרה כאדם ו דבר לחברו בחברו קני דהא קא מסר ליה במציאה ובנכסי הגר מאן קא מסר ליה דלקני, לא למימר דבעי' מסירה מיד ליד, אלא ה"ק מחברו קני דהא קא מסר ליה, כלומ' שהרי במצותו תופש בה, והיני לשון מסירה, אבל במציאה ובנכסי הגר דליכא מאן דמסר ליה אפי' בדיבור, לא קני, ואדרבה מהתם מוכח דבהכי סגי, דאם אית' דבעי' שימסו' מיד ליד ממש היכי קס"ד למימ' דמסירה קניא במציאה ובנכסי הגר, אלא ודאי משו' דבמסירה לא צרי' מיד ליד, ומעשה המסירה אינו אלא שתופס בדבר ברשות המקנה, משו' הכי קס"ד למימ' דבמציאה ובנכסי הגר ז, ומהדרי' דלא קני משום דבמסירה לא קניא אלא מפני שתופס בה ברשות המקנה, והיני ח לשון מסירה, דאי לא, אחיזה מקריא, הילכך במציאה ובנכסי הגר דליכא דעת אחרת מקנה לא קניא, וכבר כתבתי זה בפ"ק דבבא מציעא ט.

אמ' לך שמו' י אנא דאמרי אפי' לת"ק — לענין הלכה קי"ל כשמו' דלא קנה עד שימשוך את כולה, דרב ושמו' הלכה כשמו' בדיניה יא, ומי' בבהמה הנקנית במשיכה קי"ל כת"ק דר' אחא דכיון שעקרה יד ורגל קנאה משו' דאיך למעקר קימ' יב.

- (א) ג' דמלה זו ט"ס היא וצ"ל: „דתניא“, וכג"י שאי' בדקדוקי סופרים. (ב) ראה רמב"ן, רשב"א ותוס' ד"ה אחזה. (ג) רשב"ם ד"ה בטלפה. (ד) עו, ב. (ה) ה, ב. (ו) חסר: „המוסר“. (ז) ברור שחסר יש כאן, ואולי חסר: „סגי“, ר"ל התפשה לבד. (ח) מכאן והלאה הוספת רבינו היא על דברי הראשונים הנ"ל. (ט) ה, ב בחי' ד"ה מאן, ושם כ' רבינו דברים אלה בקצור, וגם בספרו על הרי"ף קידושין כה, ב כ' רבינו כן, ואינני יודע מדוע לא רמו רבינו גם למ"ש שם. (י) כ"ה גם גי' הרשב"א. (יא) כדאי בכורות מט, ב. וראה רא"ש סס"י ב ובהגהת הב"ח שם. (יב) ז"ל הרשב"א:

[דף עו. א] חסורי מחסר' זה"ק א ספינה נקנית במשיכה ואותיות במסירה — איכא למידק ב למה לן לאוסופי בבריתא קנייה שלא הוזכרה שם דהיינו מסירה, לימ' ספינ' ואותיות נקנות במשיכה ר' נתן אומ' ספינ' נקנית במשיכה ואותיות בשטר, י"ל דכיון דמחסר' לה בעי' לאוקומה בפלוגת' דר' ורבנן דבסמוך, דלא בעי' לאפוש' פלוגת', וכמו שכת' הר"ש ג ז"ל, וא"ת והיכי מקנו אותיות במסירה והא אמרי' לקמ' ד בפרקי' דדברי' שדרכן להגביה בהגביה אין במשיכה לא, וכיון דבמשיכה לא מיקנו כ"ש במסירה שהיא גרועה ממנה וכמו שנכתוב בסמוך ה בס"ד, וכיון שכן אותיות שאיפש' להגביהן היכי מיקנו במסירה, כתב הר' יונה ו ז"ל דאה"נ שאין נקנין אלא בהגבהה ובדין הוא דלימ' ואותיות בהגבהה אלא מפני שלשון הגבהה משמ' שיגביהנו מעל גבי קרקע ואין דרכן של בני אדם להניח שטרות על גבי קרקע אלא מוסרי' אותן מיד ליד וזו הגבהתן מ"ה אפקה להגבהה זו בלשון מסירה, ואחרים ז פי' דמסירה דהכא כמסירה דעלמ', דאע"ג דשטר דרכו בהגבהה אפ"ה נקנה במסירה, משו' דעיקר זכייתו של שטר אינו אלא לקנות שעבוד שבו ולגבי שעבודו מסירה ומשיכה והגבהה שוין הן, דאפי' מגבה ליה או משיך ליה אין שעבוד שבו נמשך ולא מוגבה, וכיון שכן כל הקניות שוות בו, ולפיכ' נקנה אף במסיר', וכ"ש במשיכה והגבהה, ולזה הסכימו הרמב"ן והרשב"א ז ז"ל.

ספינה למה לי שטר מטלטלא הוא — תרתי ח קא פריך כיון דאיכא משיכה למה לי שטר דמטלטלין במשיכה סגי להו, ועוד דשטרא למטלטלין לא מהני ולא מידי, שאינו נקנה בשטר אלא קרקע או עבד שאיפש' לסיימו בתוך השטר, אבל מטלטלין שאין אדם יכול לסיימן בשטר אין קנייתן בשטר, וזו היא ששנינו ט נכסי' שיש להם אחריות נקני' בכסף בשטר ובחוקה ושאין להם אחריות אין נקני' אלא במשיכה, והרשב"א ח ז"ל הוסיף עוד בטעמו

„דעקירת ידה ורגליה כיציאה מכל הוא“ עכ"ל, וא"כ גם בזה קי"ל כשמואל.

- (א) = והכי קתני. (ב) ראה רמב"ן ד"ה אלא ורשב"א ד"ה הא, ותוס' ד"ה חסורי. (ג) הרשב"ם ד"ה ואותיות בשטר. (ד) פו, א ועיי"ש תוס' ד"ה אבל. (ה) בד"ה במאי ותוס' ד"ה ספינה כ' בשם ר"ת דמסירה עדיפא ממשיכה עיי"ש. (ו) מובא ברשב"א ד"ה הא. (ז) הרמב"ן תי' כן (בד"ה והא), הרשב"א כ' תי' זה בשם „ויש מפרשים“, ורבינו כ' הדברים בסגנונו הוא כדרכו וגם בספרו על הרי"ף קידושין כה, א מסיק רבינו כן עיי"ש וע' בש"ך חו"מ סו סקכ"ב. (ח) ראה רשב"א ד"ה שטר. (ט) קידושין כו, א.

של דבר לפי שחכמים לא למדו הקניות אלא מן הכתו, וכדאית' בפ"ק דקידושי ט, ולא מציי' [נו] שטר אלא בקרקע דכתי' י בספר וחתום, אבל במטלטלין מציי' [נו] אגב כדכתי' יא ויתן להם אביהם מתנות עם ערים בצורות וכדאית' התם יב.

במאי אוקימת' כר' אי ר' תיקני נמי ספינה יג במסירה —
מדאמרי' תיקני נמי ספינה במסירה, משמ' דמשיכה עדיפא יד ממסירה, וה"ק למה לי משיכה תיקני אף במסירה, וליכא למימ' דמסירה עדיפא, וכי קאמ' נמי, אאותיות קאי, וה"ק כי היכי דאותיות אינן נקנות אלא במסירה ספינה ^{איתא בגמ' דאבות} נמי לא תקני אלא במסירה, דלא מצית אמרת הכי, דלמאן דמפרש טו דמסירה דאותיות הגבהה היא, ליכא למימ' דבספינה נמי לבעי הגבהה. דהא אין דרכה להגביה, ולמאן דמפר' טו דמסירה באותיות כמסירה דעלמ', ודאי לאו דוק במסירה קאמ', אלא ה"ה למשיכה והגבהה וכמו שכתבנו למע' יז, וה"נ משמ' במאי דאמרי' לקמ' יח בפ' מי שמת גבי אותיות והא לא משך, דאלמ' דנקנין הן במשיכה, הילכך על כרחין מקשי' יט ותקני נמי ספינה במסיר' ה"ק למה לי משיכ' במסיר' נמי תסגי ליה, וש"מ דמשיכה עדיפ' ממסירה וכדכתיבנא, וה"נ משמ' מדאמרי' לא קנה עד שימשכנה או עד שישכור את מקומה, ומדקאמ' לא קנה במשיכה עד שימשכנה אלמ' משיכה עדיפא, ואע"ג דבמסקנא כ אמרי' דבקפדא פליגי, מ"מ ממאי דקס"ד מעיקר' איכא למידק דמשיכ' עדיפ' וכדכתיבנא, וכיון שנתברר דמשיכה עדיפא ואסיקנא כ דכי קת' ספינה נקנית במשיכה, כלומ' אבל לא במסירה, בסמטא היא, יש ראייה מכרעת דאביי ורבא דאמרי משיכה קונה בסמטא, ולא מסירה קאמרי, שאין לך דבר שנקנה בסמטא

(י) ירמיה לב, מד; וחסר כאן: מלת "כתוב". (יא) דברי הימים ב, כא, ג.
(יב) ומה שמסיים בשטה מקובצת (ס"ף דבור המתחיל הא): "הר"ן ו"ל", קאי רק על מ"ש שם מן "בטעמו של דבר" והלאה, ועד מלים הג"ל הוא הכל לשונו של הרשב"א, עיי"ש.
(יג) כג"י כת"י ה בדקדוקי סופרים אות ג, וכ"ה גם ג"י הרמב"ן. (יד) כן ס"ל גם לרמב"ן ורשב"א ד"ה אי ותוס' ד"ה ספינה, ורבינו כתב גם בספרו על הרי"ף למס' קידושין כה, ב, אותם הדברים שכתבם כאן ולא רמו כאן על מ"ש שם, והנה בספרו של רבינו "חידושי"ן על מסכתות השונות מצאתי רק פעם אחת שירמוז על מ"ש בספרו על הרי"ף משא"כ בספרו על הרי"ף מצינו פעמים רבות שמרמוז על מ"ש בחידושו לכן לענ"ד יוצא מזה ברור שרבינו כתב את כל ספרו "חידושי"ן למסכתות השונות ראשונה ואחר כך חבר את ספרו על הרי"ף. (טז) רבינו יונה, וכמש"כ רבינו בדבור הקודם.
(טז) הרמב"ן בסוגיא ד"ה והא. (יז) בדבור הקודם. (יח) קנא, אי. (יט) אולי ט"ס היא וצ"ל: "הא דמקשינן". (כ) לקמן עו, ב.

במסירה, שלא כדברי ר"ת כא ז"ל שכת' דאביי ורבא הבי קאמרי משיכה קונה בסמטא וכ"ש מסירה בדברים הנקני' במסירה, וכמו שנאריך בזה לפנינו כב בס"ד.

[דף עו, ב] לא קשי' כאן ברשות הרבים כאן בסמטא — פי' כג ברית' דקת' דספינה נקנית במסיר', ברשות הרבים, דהתם א"א במשיכה כו. דמאי משיכה שימשך הדבר לרשותו ורשות הרבים לאו רשותו הוא, וברית' דלעיל דקת' דספינה נקנית במשיכה, דמשמ' דדוק' במשיכה אבל לא במסירה וכמו שכתבנו למעלה כה. בסמטא, דבסמטא כיון שיש להם רשות להניח שם כליהם, כשמושך הרי מוציא הדבר מרשות המוכר ומכניסה לרשותו, אבל מסירה לא קניא בסמטא, דכיון דאיפש' במשיכ' ומשיכה עדיפא לא תקנו בה מסירה, דלעולם כל שאיפש' לקנותו בקנייה חשובה אין קנייה פחותה קונה בו, ומהאי טעמ' הוא דאמרי' לקמן כו דדברי' שדרכן להגביה בהגבהה אין במשיכה לא, ולמאי דקס"ד מעיקר' דברית' דקת' כו נקנית במסירה, בסמטא היא, ר' ורבנן בהא פליגי, דר' סבר כיון שהספינה כבדה היא ואין דרכה במשיכה במסירה סגי לה, ורבנן סברי דכיון דאיפש' במשיכה לא קני בה מסירה, אבל במסקנ' כולו ס"ל דבסמטא אפי' ספינה שהיא כבדה אינה נקנית במסיר', שאע"פ שהמסירה קונה בה ברשות הרבים היני טעמ' משו' דלא איפש' במשיכה אבל בסמטא כיון דאיפש' במשיכה לא קניא בה מסירה, והר' יתוסף הלוי נ' מיגש כה ז"ל כת' דהייני טעמ' דמסירה לא קניא בסמטא משו' שכיון שיש רשו' לכל אחד להניח שם כליו, מוכר שקדם והניח ספינתו שם זכה באותו מקום, והויא לה מסירה ברשו' מוכר דודאי לא מהניא, שהרי רשותו של מוכר מבטלת תפיסתו, ומי' כט למאי דקס"ד מעיקר' דברית' דספינה נקני' במסירה, בסמט' היא, ר' ורבנן בהא פליגי, דר' סבר דסמטא לאו כרשות מוכר דמיא, ומ"ה קונה בה מסירה בספינה שאין דרכה לימשך, ורבנן סברי דכרשותו של מוכר היא ואינה קונה, וא"ת א"כ דברית' קמית' דר' נתן בסמטא, ומ"ה קת' דספינה

(כא) מובא בתוס' בסוגיין ד"ה ספינה. (כב) לקמן ד"ה אביי, ואת כל הענין הזה כ' וביאר רבינו בארוכה בספרו על הרי"ף קידושין, ראה הערה יד. (כג) כל הדבור הזה כולו העתיק השיטה מקובצת (ר"ה לא), בשם רבינו, אלא ששם נפלו אי איזו שגיאות, וממ"ש כאן אתה לומד לתקנו, בכל הענין הזה האריך רבינו בספרו על הרי"ף קידושין כה, ב עיי"ש. (כד) ראה את דברי רבינו להלן ריש ד"ה אביי. (כה) בדבור הקידום. (כו) סו, א. (כז) חסר: "ספינה". (כח) בחי' למסכתין ד"ה והא ומובא גם ברשב"א ד"ה לא קשיא וכן היא גם שיטת ה"ר חיים כהן בתוס' קידושין כה, ב ד"ה בהמה. (כט) מכאו

במשיכה ולא במסירה דמסירה אינה קונה בסימט', היכי קת' דאותיות נקנות במסירה, בשלמ' למאן דמפר' ל דמסירה דגבי אותיות הגבהה היא וכמו שכתבנו למע' ל, אתי שפיר לא אבל לדבר' מי שפי' לב דמסיר' זו כמסיר' דעלמ', היכי קונה מסירה בסימטא, איכ' למימ' דכי קת' אותיות במסירה לא קאי אסימטא דריש' אלא ברשו' הרבי', וכ"ת היכי פסקי' לה לברית' בסכינא חריפא, לאו קושי' היא, דתנא חידושי אתא לאשמועי' וה"ק איכא דוכת' שאפי' הספינה שאין דרכה לימשך אינה נקנית אלא במשיכה והיינו בסמטא, ואיכ' דוכת' שאפי' השטרות שדרכן להגביה ולימשך נקנין בקניה קלה שהיא מסירה והיינו ברשות הרבים, א"נ י"ל שכמו שהקלו בקניית השטרות שיהיו נקנות במסיר' אע"פ שהיה מן הדין שלא יהו נקנות אלא בהגבהה, ומן הטעם שכתבנו למע' לג, כך השו' בהן ברשו' [ת] שאפי' בסמטא יהו נקנות במסירה.

אביי ורבא דאמרי תרויהו מסירה קונה ברשות הרבים ובחצר שאינה של שניהם משיכה קונה בסמט' ובחצר של שניהם והגבהה קונה בכל מקום — יש מי שפי' לו דה"ק מסירה בדברי' הכבדי' כספיני' וכיוצא בה קונה ברשו' הרבי' ובחצר שאינה של שניה', אבל משיכ' אינה קונה שם אפי' בדברי' הללו, דכת' לה היכי איפש' דהא משיכה עדיפ' ממסירה וכמו שכתבנו למע' לו, ועוד דבכלל משיכ' מסיר', שכיון שהוכחנו למע' לו דבמסיר' לא בעי' שימסור אותה המקנה מיד ליד אלא שיתפסנה הקונה ברשותו, כיון שמשכה הרי תפס אותה וא"א למשיכ' בלא מסיר', וכיון שהמסיר' קונה ברשו' הרבי' היאך איפש' שהמשיכ' לא תיקני בו, לאו קושיא היא דכיון שמשך גלי אדעתיה דלא ניח' ליה דליקני ליה במסירה אלא במשיכה ומשיכה ברי' לאו מידי הוא וכמו שכתבנו למע' לה ומ"ה לא קני, וכן כתב הר' יהוסף

והלוא עד סוף הדבור לי ברי' מיגש וגם לא ברשב"א, אלא דברי רבינו הם. (ל) רבינו יונה וכי רבינו דבריו לעיל ד"ה חסור. (לא) דהגבהה קונה בכל מקום, כדאי' בסוגיא. (לב) הרמב"ן, וכי רבינו שיטתו לעיל ד"ה חסור. (לג) ד"ה חסור. (לד) לעני' הכונה למ"ש הרמב"ן (בד"ה א'): "ופי' דברי אביי ורבא כך היא...". עיי"ש; ודע שכל מה שכי' רבינו בדבור זה כאן כי גם בספרו על הרי"ף קידושין כה, ב, כמעט מלה במלה, אלא ששם כי רבינו "הכי פירוש", וא"כ מסכים לפי זה, ואחר "כיוצא בה" כי שם: "ובהמה גסה לרימ", עיי"ש. (לה) ברור שצ"ל: "וכת" [= וכי תימא"]. וכמש"כ שם בקידושין. (לו) ד"ה במאי. (לז) עה, ב ד"ה כיצד. (לח) בד"ה לא קשיא ודע שעל זה שלפי שיטה זו אין בהמה גסה נקנית במשיכה ברה"ר, י"ל לעני' משום שאמרו לעיל עה, ב, וכן קי"ל דקורא לה והיא באה או שהכניסה במקל ורצתה לפנוי

הלוי'ן' מיגש לט ז"ל, ומ"ה אמ' אביי ורבא דמסירה קונה בר"ה ובחצר. שאינה של שניהם בספינה וכיוצא בה ולא משיכה, ומי' דוק' בדברים הכבדי' כספיני' וכיוצא בה, אבל דברי' שאינן כבדי' לא נקנו אלא במשיכה, וכיון שכן א"א שיהו נקני' בר"ה שאין המשיכה קונה שם, וראיה לדבר. דלא מיקנו במסיר' אלא דברי' הכבדי' מ מדתנן בפ"ק דקידושי' מא בהמה גסה נקנית במסירה והדקה בהגבהה דברי ר"מ, ור' אליעז' וחכמי' אומרי' זו וזו במשיכה, וה"פ בהמה גסה כיון שאין דרכה לימשך נקנית בר"ה במסירה, והדקה שדרכה להגביה בהגבהה דברי ר"מ, ור' אליעזר וחכמים אומרי' זו וזו במשיכה, דס"ל דבהמה גסה לאו כדברי' הכבדי' היא והילכך אינה נקנית אלא במשיכה, ובסמטא דוק', אלמ' דדברי' שאינן כבדי' לא מיקנו במסירה, הילכך על כרחי' אביי ורבא דאמרי' מסיר' קונה בר"ה לא אמרו אלא בדברי' הכבדי' כספיני' וכיוצא בה, משיכה קונה בסימט' ובחצר של שניהם פי' שאפי' דברים הכבדים אין נקנין בסמטא אלא במשיכה אבל לא במסירה, דכיון דבסמטא איפשר למעבד בה משיכה אין המסירה קונה בה, א"נ משום דהויא לה מסירה ברשות מוכר וכמו שכתבנו למע' מב, דהיינו ברית' דקת' ספינה נקנית במשיכה, כלומ' ולא במסירה ואוקימנא לה בסמטא, נמצא לפי דרך זה שכשם שאין המשיכה קונה לעולם ברשות הרבים כך אין המסירה קונה בסמטא, והוה דרך הריא"ף מג ז"ל ותלמידו הרב'ן' מיג"ש מד והרמב"ם מה ז"ל, וכן הסכים ר"ש מו ז"ל, ור"ת מו ז"ל חולק' בדבר ואומ' שהדברים הכבדים הנקני' במסירה אף בסמטא נקנין בה, ואביי ורבא הכי קאמרי' מסירה קונה ברשות הרבים, כלומ' שהדברי' הכבדי'

קנה מדין משיכה, וא"כ יש לך משיכה גם בלא תפישה ועל משיכה כזו אמרו שאינה קונה ברה"ר, או אולי משום לא פלוג אמרו שאין משיכה קונה בהמה גסה ברה"ר, וי"ל לט) בחידושי ד"ה והא דאמרינן. (מ) רבינו כ' סתם וראה מאירי ד"ה הספינה שבי' : "וכן הדין בתיבות הגדולות" עכ"ל, וראה רשב"א ורבינו יונה בשיטה מקובצת ד"ה ולענין, וגם ר"י בתוס' ד"ה אי, שס"ל שרק ספינה ובעלי חיים נקנים במסירה אבל לא שאר מטלטלין, ומלשון הרמב"ם הל' מכירה פ"ג ה"ג לענ"ד יש ללמוד שמ"ש שם : "וכן כל כיוצא בזה", כונתו גם על תיבות גדולות וכשיטת המאירי והיא גם שיטת הרשב"א בסוגיין ד"ה וכלים, עיי"ש. (מא) כה, ב, וראה שם בגמ'. (מב) ד"ה לא קשיא, בשם הר"י מיגש. (מג) הרי"ף בסוגיין, וראה רמב"ן ד"ה אי. (מד) בחידושי למסכתין סוף ד"ה ופרקינן. (מה) הל' מכירה פ"ד ה"ג ועיי"ש בפ"ג ה"ג. (מו) הרשב"ם ד"ה לא קשיא. (מז) מיבא ברמב"ן ד"ה אי ובתוס' בסוגיין ע"ה א ד"ה ספינה וכן בקידושין כה, ב ד"ה בהמה.

הנקני' במסירה אף בר"ה. הן נקנין מה. אבל מט משיכה אינה אלא בסמטא ובחצר של שניהם. נמצאת אומ' לפי דרך זה שהמסירה לדברים הנקנין בה קונה בין ברשו' הרבי' בין בסמטא, אבל המשיכה לדברי' הצריכי' אותה אינה קונה אלא בסמט', ואין זה דרך מחזור, שכבר הברענו למעלה נ דברית' דקת' ספינה נקנית במשיכה דאוקימנא לה בסמטא במשיכה ולא במסירה קאמ', מדאקשי' אי הכי תיקני נמי ספינה במסירה, ולומ' שאין הדברים הכבדי' הנקנין במסירה גא בסמטא אלא ברשו' הרבים דוק', ויש כאן דעת אחרת נג שאין הפרש' בין הדברים הכבדים לקלים אלא הכל תלוי ברשויות, ואביי ורבא הכי קאמרי מסירה קונה ברשות הרבי', בכל דבר, והוא שלא יהא דרכו להגביה, דכל שדרכו להגביה אינו נקנה אלא בהגבהה, אבל מכיון שאין דרכו להגביה אע"פ שדרכו לימשך נקנה בר"ה במסירה, שכיון שאין המשיכה קונה בר"ה לא הטריחוהו להוציאו מרשו' הרבי' לסמט', משיכה קונה בסמטא, כלומ' שאפי' דברים הכבדי' כל שהן בסמטא צריכי' משיכה שכיון שאיפשר לעשות משיכה באותו רשות עצמו לא הקלו עליו במסיר', ולפי זה רבנן ור' מאיר דקידושי' נג בסמטא פליגי, דר"מ סבר כיון דבהמה גסה מן הדברי' הכבדי' היא אפי' בסמט' נקנית במסיר', וחכמים אומ' זו וזו במשיכה, לפי שאפי' הדברי' הכבדי' כל שהן בסמט' צריכי' משיכה, וקי"ל הכי.

והגבהה קונה בכל מקום — פי' ואפי' ברשו' מוכר, דכיון דבידו נה
הוא ידו קונה לה, דעד כאן לא מיבעי' לן לקמן נה אלא כליו של לוקח ברשות

(מח) חסר: "וכל שכן בסימטא", וכמש"כ רבינו בקידושין שם. (מט) בדברי רבינו שבקידושין נוסף כאן: "הדברים הקלים שדרכן לימשך וצריכי'". (ג) סוף דבור המתחיל 'במאי'. (גא) בכתב יד יש כאן קרע במקום מלה אחת ונ' שצריך להיות: "נקנין", ראה דברי רבינו בקידושין שם. (גב) היא שכתבה הרמב"ן סוף דבור המתחיל אי, בשם "ויש עוד כתב [צ"ל "דעת"] אחרת", אלא שרבינו כ' הדברים בסגנונו הוא. (גג) כה, ב. (גד) ראה רשב"א ד"ה והגבהה שהקשה, שהרי באויר חצרו של מוכר הוא ואויר חצר כחצר, אבל בקידושין כו, א סוף ד"ה א"ג, כ' וז"ל: "אלמא כל שנגבהין מחמת מעשיו הוא לה הגבהה אע"פ שאינו מגביה ממש בידיו וקשיא לי אם אינו מגביהו ממש כיון שעומד באויר חצרו של מוכר היכי קני ליה לוקח והא קי"ל דאויר חצרו כחצרו... וצ"ע עכ"ל, א"כ ברור שבקידושין לא הקשה הרשב"א על הגבהה ביד ממש, ולענ"ד י"ל משום דרבא. (כעל שמועתנו דהגבהה) ס"ל בשבת ה, א (וכן קי"ל) וידו של אדם חשוכה לו כארבעה על ארבעה, וא"כ הו"ל רשות בסני עצמו ולא כאויר חצר, ואולי לזה נתכוון רבינו ודקדק לכתוב: "דבידו הוא ידו קונה לו", אבל לא בלגביה

מוכר, אבל ידו בכל מקום היא קונה, ותייני דאמרי' לקמן נו בברית' דארבע מדות, ברשו' מוכר לא קנה עד שיגביהנה או עד שיוציאנה מרשותו.

אוצר החכמה

^{ה"פ חסידים} אי הכי עד שישכור את מקומה ברשות הרבים נו ממאן אגר — וא"ת מאי אי הכי, דאי מוקמי' לה נמי בסמטא קשיא ממאן אגר, פי' בתוס' נח דה"ק בשלמא בסמטא משכחת לה בחצר של שניהם שהוא בסמטא, ומ"ה נט קאמ' דלא קנה עד שימשכנה שם או עד שישכור את מקומה, אבל לדידך דמוקמת לה ברשות הרבי' קשי' ממאן אגר, וכ"ת משכחת לה בחצר שאינה של שניהם שהיא כרשות הרבים ומאי עד שימשכנה מאותו רשות לסמטא, לית', דכיון שרשות שיש לו בעלים הוא, יוציאנה הוה ליה למימ', וכדאמרי' לקמן נו בברית' דארבע מדות במוכרי' ס, לא קנה עד שיגביהנה או עד שיוציאנה מרשותו, דכל שהוא צריך להוציא מרשות שיש לו בעלים לא שייך ביה לשון משיכה.

ופריק דה"ק אם ברשות בעלים היא לא קנה עד שישכור את מקומה — פי' סא ולא רשות מוכר קאמר דבהא לא לימ' ת"ק במסירה, אלא ה"ק אם ברשות שיש לה בעלים היא כגון חצר שאינה של שניהם שהיא כרשות הרבים לא קנה עד שישכור את מקומה, וברית' הכא קת' ספינה נקנית במסיר' בין ברי"ה בין בחצר שאינה של שניהם שהיא כרשות הרבים, וחכמים אומרי' ברי"ה לא קנה עד שימשכנה משם לסמט', וברשו' בעלים כגון חצר שאינה של שניהם עד שישכור אבל במסירה לא.

הכא במאי עסקי, דאמ' ליה משוך וקני מר סבר קפידא הוי — וא"ת סב וכיון דסברי רבנן דלך משוך וקני הוי קפידא היכי קונה בשכירו' מקום, י"ל משעם שהרי קנה באותו דרך שאמ' לו, דמשיכה אינה אלא עד סג שיבניסנה לרשותו, וכל ששכר מקומה כבר הבניסה לרשותו ואין לך משיכה גדולה מזו, וקי"ל כרבנן דאמרי לך משוך וקני קפידא הוי, הילכך אפי' הוא

ע"י ד"א כק"י הרשב"א וי"ל וג"ל שכונת הסמ"ע בחו"מ קצו, סק"ג היא היא מה שכתבתי דחשובה כרשות בפני עצמו לענין שבת ועיי"ש בקצות החשן ובמ"ש בסי' רע"ד סק"ד ודבריו ז"ל צ"ב ואכמ"ל. (נה) סה, ב. (נו) סה, א. (נז) כג"י הרבה ראשונים מובאים בדקדוקי סופרים אות ה. (נח) גם בתוס' שלסנינו ד"ה ואי (נט) מכאן והלאה לי' בתוס' שלסנינו, ואולי דברי רבינו הם. (ס) ג' שחסר: „ברשות מוכרי". (סא) כן סי' גם בתיס' שלסנינו ד"ה ה"ק. (סב) כ"ה ותי' הרשב"א ד"ה הכא, אלא שרבינו כ' דבריו כלשונו הוא. (סג) ג"ל דמלה זו מיותרת היא.

ברשות הרבים לא קני לה במסירה עד שימשכנה מרשות הרבים לסמט' או עד שישכור את מקומה אם היא ברשות שאינה של שניהם, וא"ת סו לקמן סה בפ' גט פשוט דאמרי' רשב"ג ור' אליעזר ור' שמעון כולו סבי' להו מראה מקום הוא לו, אמאי לא מנינן ר' בהדיהו, י"ל דהתם לא חשיב אלא הנהו דמנפשיהו מתוקמן הכי ולא איפש' לאוקומינדו בלאו הכי, אבל הכא דמשום אביי ורבא בלחוד הוא דאוקימנא להו בפלוגת' דמראה מקום, לא קא חשיב.

אמר רב פפא האי מאן דזבין ליה שטרא לחבריה צריך למכתב ליה קני לך הוא וכל שעבודא דאית ביה — פריש סו ז"ל דרב פפא אתא לאשמועי' דהילכת' כר' סו דאמ' אותיות נקנות במסירה ולפי פי' הרב סה ז"ל דרב אשי כר' ס"ל, כי היכי דליקום רב אשי כמסקנא דשמעתין. ועוד דרב אשי סט גוסיה אמ' ע סבר' מילי נינהו ומילי במילי לא מקנין, כלום' אלא במסירה, וכמו שפי' הרב עא ז"ל, ואין דבריו מחודדי', דאיכ' לרב אשי לא ה"ל למימ' טעמ' דכת' ליה הכי הא לא כת' ליה הכי עב, דמשמע דרב אשי מודה דצריך למכת' אלא דלא צרי' למכתב הכי, וה"ל למימ'—הא לא כת' ליה לא קני, אלא ודאי רב פפא ורב אשי השתא לא אתי לאכרועי אי בעי' כתיבה או לא ולא עג מעיילי נפשיהו בהך פלוגת' כלל, אלא רב פפא ה"ק האי מאן דזבין ליה שטרא לחבריה מאן דבעי' מסירה וכתיבה צריך למכת' ליה הכי, ואי עד מקני ליה באגב עה צרי' למימ' ליה הכי, וכן למ"ד אותיות נקנות במסירה דלא בעי לא כתיבה ולא אגב אי כת' ליה שטרא צרי' למכת' ליה הכי.

סו) כ"ה הרמב"ן ותוס' ד"ה ומר ותי' בדרך אחרת ממה שתי' רבינו, ועל התי' שכי' תוס' כ' הרמב"ן, ושמעתין, הרי לך עוד הוכחה ברורה, שהרמב"ן לא ראה תוס' שלפנינו למסכתין, וכבר כתבתי שגם הרשב"א וגם רבינו לא ראו את תוס' אלו. סה) קסח, א. סו) את דברי רבינו אלה עד סוף הדבור העתיק השיטה מקובצת (ד"ה אמר) בשם רבינו, אלא שישגם שם שני דילוגים ע"י הדומות, כמו שאציין. סז) גם בדברי רבינו שביטה מקובצת כתוב כן (וכבר העירותי שנתברר לי שלפני בעל הש"מ היה כתב יד זה, שאני מודפיסו), ונראה שט"ס יש כאן וצ"ל: "דלית הלכתא כר"י, שהרי הרשב"ם בד"ה קני כ' להדיא שרב פפא לפרושי אתי דהלכתא כרבנן דסליגי עליה דרבי, וע' תוס' ד"ה אמר. סח) הרשב"ם ד"ה אמריתה. טט) צ"ל: "אשי". ע) לקמן ע, א. עא) הרשב"ם שם ד"ה מילי וע' משנה למלך ה"ל מכירה פ"ו הי"א ד"ה גרסי. עב) חסר: "לא קני", וכדאי' בשיטה מקובצת, ושם חסר "דמשמע — לא קני", וברור שדלג ע"י הדומות. עג) שם חסר "ולא — כלל". עד) שם חסר "ואי" — צריך למכת' לי הכי, וברור שגם כאן דלג ע"י הדומות. עה) ראה בגמ' לקמן עז, ב.

ואי לא, צרי' שיאמ' כן בפ'י, ולא אתא רב פפא לאשמועי' אלא דמסתמ' אין השעבוד בכלל למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה.

ואקשי' טעמ' דכת' ליה הכי הא לא כתב ליה הכי לא קני ליה — כלומר למה צריך שיכתו' או שיאמר כן בפ'י והרי סתמו כפירו', ודאטו לצור על פי צלוחיתו הוא צרי' — כלומר הרי הדבר מוכיח שהשעבוד מכר לו, ואהדר ליה אין לצור ולצור כלו' אין דאי לא כת' ליה או לא אמ' ליה הכי לא משמ' אלא שמקנה לו את הנייר לצור, וכיון שכן אפי' הנייר לא קנה, שהרי אין דעתו של קונה אלא על השעבוד, וכיון שלא קנה השעבוד מפני שלא פי', אף את הנייר לא קנה דאנן סהדי דלא נתכוון לוקח לקנות הנייר לבדו, וכן דעת הרמב"ן עו ז"ל ועקר, שאפי' נאמר שהנייר קנה, חייב מוכר לתחזיר דמים, דליכא למימ' עו דכיון שקנה הנייר הו' להו הנהו דמי יתירי בכדי שאין הדעת טועה ומחילה היא, דהכא ודאי מאן דובין מתכוין הוא לראיה שבו, וכיון שאינה נקנית מחזיר לו את הדמים ומקחו בטל, וכת' הרשב"א עו ז"ל שאפי' הודה המוכר שעל דעת שיקנה אפי' הראיה שבו כת' לו, אפ"ה לא קנה. כיון שאין במשמע לשון השטר אלא הנייר לבדו, ופשוט הוא.

[דף עו. א] אמ' אמימר הילכת' אין אותיות נקנות במסירה — כך היא הגרס' בפר"ח א ובהלכות הריא"ף ז"ל, דכרבנן קי"ל דבעו כתיבה ומסירה, וכן פסק הרמב"ם ז"ל בפ"ו ב מהלכו' מכירה, והא דאמרי' ג בפ' גט פשוט ד אותיות נקנות במסירה אביי אמ' צרי' להביא ראיה על המסירה ה' לאו משום דס"ל לרבא דאותיות נקנות במסירה, אלא אליבא דמ"ד אותיות נקנות במסיר' קאמ', דאין צרי' להביא ראיה על המסיר', דכיון דנקנה במסירה כשאר מטלטלין הוא שאין צרי' להביא ראיה על מסירתו, ותדע לך דהכי הוא מדאמרי' בסוף פ' זה בורר ו' ההיא סבתא דנפק' שטרא מתותי ידא בבי דינא דרב נחמן אמרה ידענא ביה דפריעא הוא הימנה רב נחמן אמ' ליה רבא כמאן כר' דאמ' אותיות נקנות במסירה אמ' ליה שאני הכא דאי בעי' קלת', ואי איתא דרבא כר' ס"ל מאי קא מתמה כמאן, ורב נחמן נמי אם אית' דכר' ס"ל לימ' ליה אין כר' וקי"ל כותיה, אלא ודאי רבא ורב נחמן כרבנן ס"ל.

עו) בר"ה צריך. עו) בר"ה אמר ליה.

א) מובא ברמב"ן סוף ד"ה הכי גרסינן. (ב) ה"י. (ג) כ"ה ותי' הרמב"ן שם בסוף הדבור וגם תוס' דבור המתחיל אמר. (ד) לקמן קעג, א. (ה) ג' שחסר: "ורבא אמר אינו צריך להביא ראיה". (ו) סנהדרין לו, א.

סברא הוא ז' מילי גינהו ומילי במילי לא מקניין — פי' שעבוד השטר אינו אלא מילי וא"א לו במסירה, ובאמירה נמי לא קנה דה"ל מילי במילי, אבל בשטר קאני ליה דההיא קנייתה אלימתא, וכתב הרא"ה ח ז"ל דמסתבר דבעי' מסירה מקמיה ט כתיבה, הא לאו הכי לא קני ליה, לפי שאינו זוכה בשעבוד כיון שהוא דבר שאין בו ממש אלא מחמת שהוא נגרר עם השטר, י וכיון שכן כתיבה דמקמי מסירה לא מהניא ולא מידי, שכיון שגוף הגייר אינו נקנה בכתיבה זו אף השעבוד אינו נקנה, ואע"פ שמסרה לו אח"כ לא קנה, שכיון שלא זכה בשעבוד יא שמסר לו שטר כתיבה, בשעת מסירה השטר עצמו במה יקנה, וכת' הרשב"א יב בשם הרא"ה יג ז"ל דקי"ל דאין אותיות נקנות במסירה, אפי' מסירה וקנין לא קאני, דאע"ג דקי"ל יד דסתם קנין לכתיבה עומד, הכא לא מהני — ולא מידי טו, משו' דהכא לא בקנין קני אלא בכתיבה ובהאי שטרא הוא דקני, ובכל מקום שיש מכר בקנין הקנין הוא שגומר ושטרא ראייה בעלמא הוא להעיד שקנו מזה בקנין, אבל כאן במאי קני, בשטרא, ושטרא דמחמת קנין ראייה בעלמ' הוא, ולפי' אפי' קנו מידו ואמ' להם כתובו לא מעלה ולא מוריד עד שיאמר להם שיכתבו לו שטר מכירה ושיקנה באותה כתיבה שטר זה וכל שעבודו, וכבר כתבתי זה בסוף פ"ק דמציעא טז

(ז) כגו' דאי' בד"ס אות י וגם ברשב"א ד"ה רב אשי לי' "דאותיות", עיי"ש. (ח) הנמו"י כ' ד"ז בשם הרשב"א, ואולי ט"ס היא וצ"ל "הרא"ה" וכבר כתבתי שרוב ככל דברי הנמוקי יוסף הם מדברי רבינו, גם לא מצאתי בחי' רשב"א שלפנינו שיכתוב כן, וראה ריטב"א ד"ה וחכמים, ודע שאת דברי רבינו אלה עד "במה יקנה" העתיקם השיטה מקובצת (לקמן עו, ב ד"ה נפק), בשם רבינו. (ט) כן נ' גם מלשון המאירי ד"ה זה וכן פסק לה דיא הריטב"א בקידושין מז, בד"ה במלוה וכ' וז"ל: "ואם הקדים כתיבה לא הועילה כתיבתו..." עכ"ל ומביאו הש"ך חו"מ סו סק"ד, ולענ"ד ברור מ"ש הטור שם ס"ד בשם הרמב"ן: "שאינו מועיל אא"כ ימסור לו גופו של שטר ובכתיבה" עכ"ל אינו ר"ל בשעת הכתיבה (כמו שפי' שם הסמ"ע סקט"ו), אלא כחונת, הרמב"ן שצריך לכתוב ג"כ, ואז מועיל ולאסוקי קנין, ולענ"ד מלשון הרמב"ם הל' מכירה פ"ו הי"א יוצא שגם בכתב קודם מסירה קנה. (י) ראה משנה למלך הל' מכירה פ"ו הי"א ד"ה גרסי' שזכה לכוון לדברי הרא"ה אלו. (יא) חסר: "בשעה". (יב) הרשב"א בחי' לקמן עו, ב בריה אגב. (יג) הר"י מיגש בחי' עו, ב ד"ה אמר. (יד) כדאי לעיל מ, א. (טו) בדברי רבינו שבשיטה מקובצת לי' "להעיד — בעלמא הוא". וברור שולגו ע"י הדומות, ותמצא עוד טעויות שם וצריכות תקון לפמ"ש בכת"י זה. (טז) כ, א ד"ה הכא, וגם שם כ' רבינו ד"ז בשם הר"י מיגש ומסיים וז"ל: "כ"כ הרשב"א ו"ל פ' המוכר את הספינה", עכ"ל, ומזה יוצא ברור שרבינו לא ראה את ספרו של הר"י מיגש

בס"ד, ולזה הסכים הרשב"א יו ז"ל, ותמהני עליו שהרי נר' שהוא ז"ל הסכים למעלה יח לסברת בעל העיטור יס ז"ל דשטרי ראייה שאדם כותב שמכרתי שדה פלוני לפלו' יש בהן משו' קנייה כאלו כתו' בהן שדי מכורה לך, וכמו שכתבתי בההיא שמעתא דפרק חזקת כ דמקשי דל זוזי מהכא תקני, וכיון שכן אף בשטר של מכירת שטרות יש לנו לומ' כן כא, וכ"ת שאני הכא דכיון דקנו מידו גלי אדעתיה דבקנין גיחא ליה לאקנויי ושטרא ליתיה אלא לראיה על הקנין, דילמ' להכי קנו מידו כדי שיקנה גופו של שטר בכל מקום שהוא בקנין, דגירא גופיה בקנין מקני כשאר המטלטלין כא, ולפי' נר' לי כב על דרך הרב בעל העיטור ז"ל דכל שכת' לו שטר מכירה וכתוב בו שמכר לו את השטר וכל שעבודו קנה ואע"פ שכת' בו קנין, שאין הקנין ראייה שלא נתכוון להקנות בשטר, אלא כדי שיקנה גופו של שטר בכל מקום שהוא, ואיפשר שאף הרא"ם ז"ל לא אמרה כן אלא כגון שמסר לו את השטר בשעת כג קנין, דבכי האי גונא דלא איצטריך קנין משום גופו של גייר שהרי מסרו לו איכא למימר דגלי אדעתיה דבקנין גיחא ליה לאקנויי ושטרא לראיה בעלמא עלויה ולא קני.

חזור בשטר — וא"ת למה יכול לחזור בו דמאי נפק' ליה מינה, אי במתנה הא לית בה אחריות, ואי במכר אפי' לא כת' לו נמי גובה מנכסים משועבדי, דרב גופיה הוא דאמ' המוכר שדהו בעדים גובה מנכסי' משועבדים וכדאית' לעיל כו בפ' חזקת, תירץ הרמב"ן כה ז"ל דאפי' היכא דלא נפק' ליה

למסכתין. (י) שהרי הרשב"א בסוגיין ד"ה אגב כ' על דברי הר"י מיגש : „ועיקר". (יח) ר"ל לעיל נא, א שהרי הרשב"א בחי' שם ד"ה דל, מביא שיטת בעל העטור זו, ולא ערער עליו כלום, וכן פסק להדיא הרשב"א בתשובה שהביאה הב"י חו"מ סוף סי' קצא : וגם בספרו על הריף בקידושין כו, א ד"ה אי בעינא כ' רבינו שיטת בעל העיטור זו וכ' שכן דעת הרשב"א ז"ל, ושם מחלק רבינו וכ' ששטר הודאה לא קני אבל שטר ראייה שכי' בו מכרתי או נתתי קני עיי"ש. (יט) ריש מאמר ג אגב הוצ' רמ"י דף יג, ע"א. (כ) לעיל נא, א ד"ה דל. (כא) וקר' רבינו קשה גם על השו"ע חו"מ, שהרי בס"י סו סיב פסק כשיטת ר"י מיגש הנ"ל ובס"י קצא סיג פסק כשיטת בעל העטור ושטר ראייה קנה עיי"ש בבאר הגולה, ולא ראיתי מי שיעמוד על זה, וצ"ע. (כב) דעת רבינו בזה חדשה היא לגמרי ולא מצאתי לו חבר בזה לא בין הראשונים ולא בין האחרונים ז"ל, וי"ל בזה הרבה. (כג) וכן אפשר לדקדק בלשונו של הר"י מיגש שמובאה גם בב"י חו"מ סו סיב, אבל הרשב"א לא כ' את דברי הר"י מיגש כולם, וממ"ש הרשב"א בשמו אין מקום לדקדק את זה, ולכן כ' רבינו „ואיפשר", ראה הערה סו. (כד) מא, ב. (כה) סוף ד"ה חזר, ורבינו כ' דבריו בלשונו הוא וגם הוסיף עליהם.

מיניה מידי מצי למהדר ביה משו' דספר מקנה בעי' [נן], והעדים אינם אלא שלוחיו של מקנה, דאי לא לא מהני דהוה ליה מפי כתבם כו, הילכך כל שחוזר בו ליכא ספר מקנה כיון שחוזר בשליחותו, ואע"פ כו שאמרו בפ' גט פשוט כח דבשטר מתנה כותבין עשרה שטרות על שדה אחת, שאני התם דכיון שנכתב אחד מדעת הנותן עשרה כאחד כיון שאין ברבוי השטרות שום תוספת חיוב, ובשטר מכירה שנאבד נמי דאמרי' כט דכותבי' שטר אחר חוץ מן האחריות שבו, מהאי טעמ' נמי הוא, והודאה במקרקעי נמי שאמרו בפ' זה בורר ל דכל שהודה בפני שנים אין צרי' לומ' כתובו, היינו טעמ' דהודאתו במה שאינו שלו ולתועלת מי שהקרקע שלו כותבי' ואע"פ שלא אמ' להם כתובו, וכענין שאמרו לא במחאה ומודעא, וכך כת' הרשב"א לב ז"ל, וכת' ר"ש לג ז"ל שאפי' קנו מידו חוזר וכמו שכתו' בפירושו לג, ואחרים לו חלקו עליו, ואין כאן מקום להאריך יותר.

ע"מ שתכתבו לו את השטר חוזר בזה ובזה לה — מיהא שמעי' לו דכל שהתנה אעפ"י שהתנאי להנאתו של מקבל, לאו כל כמיניה דלימ' הריני כאלו התקבלתי, אלא אמרי' שאף מוכר עשאו כדי שיהא רשאי לחזור בו אם ירצה, ומ"ה חוזר בזה ובזה שכיון שבידו לחזור בשטר אף זכיית השדה בטלה, שכל שאין התנאי מתקיים המעשה בטל.

ואידך אם קדם מוכר וכת' לו שטר כאותה ששנינו — בשטרי אקנייתא היא לו, דההיא לה הכי אוקימנא לה בפ"ק דמציעא לט, דאי לא מ, חיישי' שמא כת' למכור בניסן ולא מכר עד תשרי, וכיון שכן משעת קנין קנה הקרקע והיאך יקנה אח"כ השטר אגב, תירץ הר"ן יונה מא דכי קאמ' כאותה ששנינו לדוגמא בעלמא נקטה, וה"ק אם קדם מוכר וכת' שטר ללוקח בכגון

(כו) ואמרו גיטין עא, א מפיהם ולא מכתבם. (כז) מכאן והלאה לי' ברמב"ן ודברי הרשב"א הם בד"ה זכו, (כח) לקמן קעא, א. (כט) בדאי' לקמן קסה, ב. (ל) סנהדרין כט, ב. (לא) לעיל לט, ב ; מ, א. (לב) בחי' ד"ה זכו, (לג) הרשב"ם ד"ה חוזר בשטר. (לד) ראה רמב"ן בחי' למס' קידושין כז, א ד"ה חוזר שכי, שרבים וכדומה שהגאונים כולם חולקים ע"ז, עיי"ש. (לה) כגי' הראשונים המובאים בדקדוקי סופרים אות כ, והרשב"א גורס : "בין בזה ובין בזה". (לו) בספרו על הרי"ף למס' קידושין כז, א סוף ד"ה מנא, כ' רבינו ד"ז בשם הרמב"ן, וראה רמב"ן בחי' שם ד"ה על מנת, ותראה שרבינו הוסיף הרבה על דבריו. (לז) כן פי' גם רש"י קידושין כז, א ד"ה כותבין. (לח) ר"ל את אותה ששנינו, וראה הרב המגיד הל' מכירה פ"ו הי"ד. (לט) יג, א. (מ) שאינו באקנייתא. (מא) מובא ברשב"א ד"ה ואידך,

דלא נפיק מיניה חורבא וכאותה ששנינו, דאלמ' כל היכא דליכא למיחש כתבי',
 וה"נ משכח' דליכ' למיחש למידי אפי' בשטרי דלאו אקניית' כגון דאמ' להו
 לסהדי כתבו שטר זה לפלו' ויהיה בידכם ואם יבא לוקח היום ויפייסני ויזכה
 בשדה תנו לו את השטר ואם לאו תקרעוהו, ובא בו ביום וזכה בשדה מכיון
 שהחזיק בו זכה בשטר אגב קרקע, ומי' כי אמרי' נקנה השטר בכל מקום שהוא,
 דוק' כשאמ' לו זכה בו אגב השדה, דאגב וקני בעי' כדאית' בפ"ק דקידושין מב,
 וכבר השיג הראב"ד ז"ל על הרמב"ם ז"ל שכתבה סתם בפ"ו מג מה' מכירה,
 וא"ת מר ומ"ש שטר זה שצריך אגב משטר קנייה בעלמ' או הלואה, וכי שטר
 מכר שעושה מוכר ללוקח וא"נ שטרי הלואה צריכין הלואה והמוכר להקנותן
 למלוה וללוקח בכתיבה ומסירה או באגב, י"ל מר דלא דאמי, דשטר מכר או
 הלואה שנעשית ע"מ ליתנו ללוקח או למלוה וע"מ שיזכה בו אין צריך להקנותו
 לו בענין אחר, אבל שטר זה שלא כתבוהו אלא שאם יפייסנו לוקח יתן לו
 מוכר שטר זה ויקנה אותו לו הרי זה כשטרות דעלמ' של מוכר שצריך להקנותו
 כאותיות דעלמ', ולפי' [כך] כל שכותבי' שטר קודם הלואה או קודם מכירה על
 דעת שאם יתרצה הלוקח ליקח והמלוה להלות שימסור המוכר ללוקח והלואה
 כשהוא מוסרן ליד הלוקח והמלוה צריך להקנותן להם כהקנאת אותיות דעלמ'
 זהו לשון מה הרשב"א מו ז"ל, ונ"ל שכל זה אינו ענין לשטרי אקנייתא אלא
 באותו ענין שאמרנו.

[דף עז, ב] אגב שאני דהא מטבע בחליפין לא קני אגב קני —
 תמי' א לי מאי קא פריך ליה מהאי שטרא דמקני באגב דאצטריך לשנויי אגב
 שאני, שהרי זה השטר אינו צריך לקנות שעבוד שבו אלא גופו בלבד, שהקרקע
 לא מחמת השטר קנה אותו שהרי החזיק בקרקע, ואדרבה השטר הוא שנקנה
 אגב הקרקע, ונמצא שאינו צרי' לזכות בו אלא בדמי ניירא בעלמא וניירא
 גופיה פשיט' דמיקני באגב דה"ל ככל המטלטלין שהן נקנין בכך, ונ"ל דמדקא
 פסיק ותני נקנה השטר בכל מקום שהוא, ש"מ שאפי' יש בו שאר תנאי' של
 שעבוד כגון שנוהגין לכתו' בשטרי מכר קנה, ואמאי הא מילי גינהו, א"נ דכל

וראה דבריו באריכות בשיטה מקובצת ד"ה כאותה. (מב) כו, א. (מג) הי"ד.
 (מד) כל זה הוא מדברי הרשב"א ד"ה ואידך אלא שרבינו כ' את התירוץ בקצור ובלשונו הוא.
 (מה) מן "ולפי' [כך] כל" והלאה אבל מ"ש לפני זה אינו לשונו של הרשב"א. (מו) סוף
 ד"ה ואידך.

(א) את כל הדבור הזה העתיק השיטה מקובצת (בד"ה אגב), בשם רבינו אלא שדלג

שלא הקנהו מוכר ללוקח לראיה שבו אע"ג שקנה גופו לא מהני ולא מידי ב, דשטר מקנה בעי, וכל שלא זכה בו הלוקח אלא מחמת גופו של נייר אע"פ שהמקח כתו' בו לאו שטרא הוא דה"ל מפי כתבם כנ"ל, וכיון שאסיקנא דאגב שאני ש"מ דכל שהקנה לו אותיות באגב לא בעי' לא ג כתיבה ולא מסירה, דמסירה ודאי לא בעי' דהא אמרי' נקנה שטר בכל מקום שהוא, וכתיבה נמי לא בעי' דאגב קנייה אלימת' היא ומהני כתיבה ומסירה, וכן כת' הרמב"ם ז"ל בפ"ו ד מה' מכירה, אבל ר"ח ה' ז"ל כת' דאגב לא קאי אלא במקום מסירה ובעי' כתיבה ואגב, ולפי דבריו הכא ה"ק אגב שאני, דשטר שכת' לו מוכר ללוקח אינו שטר שעבוד ובמסירה בעלמ' סגי ליה, שלא כדברי שכתבתי למע' [לה], וכיון שכן באגב נמי סגי ליה, ומינה דאותיות בעלמ' דלא סגי' להו בלא כתיבה ומסיר' בעי' או כתיבה ומסיר' או כתיב' ואגב, ודבריו תמהין מאד בעיני, דאי הכי מאי קושיא, ואמאי איצטריך למימ' אגב שאני כי הא, דפשיט' דאגב מהני כמסירה, שהרי מסירה אינה מועלת אלא לגופו של נייר פשיט' דבאגב נקנה שהרי הוא כשאר המטלטלי' ה.

ולענין מכירת שטרות אי מדאורית' אי מדרבנן, הריא"ף ז"ל סובר דמכירתן אינה אלא מדרבנן, וכמו שכתו' בהלכו' בפ' הכיתב ז, וסוגיין בפ' מי שמת ח מוכח' כותיה, ור"ת ט ז"ל חולק עליו ואומ' דמכירתן מן התורה הוא, ובפ' מי שמת י יתבארו הדברי' בס"ד.

כי הא דרב פפא הו' ליה תריסר אלפי זוזי בי חוזאי — כך הגרס' בנוסחאות המדוקדקות, ולא יא גרסינן מסיק, דלאו מלוה הו' אלא

כמה מלים, כמו שאציין. (ב) דבר חדש מאד וי"ל הרבה בזה ואכמ"ל. (ג) לא — בעי' חסר בדברי רבינו שכתבתי מקובצת, והחסרון ע"י הדומות. (ד) הי"ד, הרא"ש בסוגיין סי' ו כ', שהרי"ף ס"ל שאגב היא ככתיבה וכמסירה, וכ"כ הטור חו"מ טו סי"א וראה בב"י שם, והנה רבינו לא כ' ולא הזכיר כלל את דעתו של הרי"ף בזה וכי' רק דעת הרמב"ם, לכן לענ"ד רבינו הוא תנא דמסייע להש"ך שם סקכ"ז שכי' שאפ"ר לפרש את דברי הרי"ף שס"ל שאגב צריך גם כתיבה, ולכן לא הזכיר רבינו את שיטת הרי"ף כיון שאפשר לפרשה בתרי אנפין; ודע עוד שהרמב"ם לא כ' שאגב ככתיבה וכמסירה הוא (כמש"כ רבינו), אלא כ' שאגב קונה בלא כתיבה ומסירה, ולכן אפשר להעמיס בדבריו מ"ש הכסף משנה שם, שאמירה מיהא בעי, אבל בדברי רבינו, (אשר גם הרשב"א כ"כ), א"א להעמיס ד"ו. (ה) מובא בבעל העטור מאמר ג אגב הוצ' רמ"י דף יד, א, וגם ברשב"א בחי' ד"ה אגב, (ו) וכמו שהקשה רבינו בתחלת הדבור. (ז) כתובות פה, ב סי' שלה. (ח) לקמן קמו, ב. (ט) מובא ברמב"ן בסוגיין ד"ה הכי ובתוס' עז, א ד"ה קניי. (י) לקמן קמו, א ד"ה אי אמרת. (יא) ראה

פקדון, דאי מלוה ע"פ הות לא מקניא באגב ולא בשום קנייה אחרת אלא במעמד שלשתן, וכדאמרי' לקמן יב בס' מי שמת והאמ' רבא אמ' רב נחמן שכיב מרע שאמ' הלואתי לפלוני יג ואע"ג דלית' בבריא, רב אחא בריה דרב איקא אמ' אית' נמי בבריא וכדרב הונא דאמ' רב הונא מנה לי בידך תנהו לפלוני במעמד שלשתן קנה, ואי מלוה בשטר הות מאי כולי האי דאמרי' אגב שאני דהא מטבע בחליפין לא קאני אגב קאני כי הא דרב פפא, והא הא דרב פפא אינה ענין למטבע, והכי ה"ל למימ' אגב שאני כלומ' דקנייה אלימת' היא כי הא דרב פפא, אלא ודאי הו' ליה גרסי', דפקדון הוה, וה"ק כי היכי דחוי' דלענין מטבע הוי אגב קנייה אלימת' ה"נ לענין אותיות, אבל מלוה ע"פ ודאי לא מקניא בשום קנייה בעולם אלא במעמד שלשתן, ור"ת יד ז"ל אומ' שאע"פ שאינה נקבי' אלא במעמד שלשתן כתבינן אורכת' עלה, ובפ' שבועת העדות טו כתבתי בזה כפי הצריך.

מתני' לא מכר את המרצופין ולא האנתיקי. ומפרשי' בגמ' מאי אנתיקי אמ' רב פפא עסקא דבגויה, וא"ת טו פשיט' השת' מרצופין דתשמישי ספינה הן אינן מכורין עסקא דבגויה מבעיא, י"ל דמשו' סופא איצטריכי' ליה דקת' ובזמן שאמ' לו הוא וכל מה שבתוכו הרי כולן מכורין ואפי' אנתיקי, דאע"ג יד דבבית אע"פ שאמ' הוא וכל מה שבתוכה אין ית המטלטלין מכורין, ספינה שאני לפי שפעמי' היא נמכרת עם עסקא דבגויה.

גמ' תתרגם שמעתך בשאדוקי' בו — כתב הר' יהוסף הלוי יט ז"ל דה"ה לצמד ובקר דכשאדוקי' בו קנה.

ורבנן סברי אין הדמים ראייה — פי' כ ואפי' משך הלוקח צמד ובקר ועדיין המעות בידו מוציאין ממנו הבקר והמעות, דכל היכא דתנן לא מכר לא משו' ספק הוא אלא דינא פסיקא קת' [ני].

[דף עת, א] וכ"ת קסברי רבנן כה"ג לא הוי אונאה א והתנן ר' יהודה אומ' — פר"ח כ ז"ל דה"ק וכ"ת קסברי רבנן דכל כה"ג כגון צמד

רמב"ן ד"ה אגב ותוס' ד"ה רב, אלא שהם ז"ל לא פירשו מדוע א"א שהיתה מלוה בשטר. יב) קמת, א. יג) חסר: "הלואתו לפלוני". יד) מובא ברמב"ן ד"ה אגב ותוס' ד"ה רב. טו) בחידושי ד"ה ואיכא. טז) כ"ה ות"י הרמב"ן והרשב"א ד"ה לא. יז) מכאן והלאה הוספת רבינו היא על דבריהם. יח) כדאי לעיל סה, ב וראה רשב"ם שם ד"ה הרי. יט) מובא ברמב"ן ד"ה הא וברשב"א ד"ה אמר. כ) כ"ס הרמב"ן והרשב"א ד"ה לא צריכא.

א) כג' הראשונים, ראה דקדוקי סופרים אות צ. ב) מובא ברמב"ן ד"ה לא

שאדם צריך לו ביותר ליכא אונאה, לפי שאדם לוקחו ביותר מדמיו, והתנן ר' יהודה אומ' ואמרו לו לא אמרו אלא אלו ואי בבהמה ומרגלית אמרו שיש להן אונאה כ"ש צמד, ור"ש ג ז"ל שנה הגרס' ודחק עצמו ביותר.

ואיבעי' אימ' כאן בכדי שהדעת טועה כאן בכדי שאין הדעת טועה ד — ולענין הלכה קי"ל כהאי לישנא דבתרא הוא, וכן דעת ר"ש ה והרמב"ן ו ז"ל, וכן נר' דעת הריא"ף ז"ל שכתבן להני לישנא סתם, אבל ממה שכת' ר"ח ז ז"ל לקמ' בריש פ' המוכר פירות משמ' דס"ל כלישנא קמ' דמאי אין הרמים ראייה בטול מקח.

אבל אוכף ומרדעת דברי הכל קנה ה — לענין הלכה פסק הר' יהוסף הלוי בן מיגש ט ז"ל דאוכף ומרדעת קנה ואפי' אין עודן עליו, דמדקא סתים עולא ואמר אבל אוכף ומרדעת דברי הכל מכורין ש"מ דאפי' אין עודן עליו מכורין, שאם לא כן היה לו לפרש אבל בדסיקא י וכומני אפי' עודן עליו אינן מכורין, דכיון דבעיא ולא איפשיט' היא אי בעודן עליו מחלוקת או בשאין עודן עליו, איפש' דאף בעודן עליו מחלקת, והלכה כדברי חכמים, וכן כת' הרמב"ם ז"ל בפכ"ז יא מה' מכירה, ואחרים יב פסקו דאוכף ומרדעת לא קנה אלא דוק' בעודן עליו, והאי דלא פריש עולא משום דלא קים ליה בשק ודוסקיא במאי פליגי ולא מעייל נפשיה בהכי כלל, אלא ה"ק בההוא דפליגי בדסקיא וכומני מודו באוכף ומרדעת, הילכך איפשר דבעודן עליו פליגי ובההוא גונא בלחוד הוא דבאוכף ומרדעת קנה.

[דף עח, ב] אמ' אביי ר' אליעזר ורשב"ג ור"מ ור' נתן וסמכוס ונחום המדי כולהו סבי' להו דכל דמזבין איניש איהו ותשמישתיה זבין א — לא קי"ל כחד מיניה, דאע"ג דהני לא שוו אהדדי, וכמו שכת' הר"ש ב

- צריכא. (ג) הרשב"ם ד"ה ה"ג וד"ה ר' יהודה. (ד) כג"י הרבה ראשונים ראה דקדוקי סופרים אות ק, וכ"ה גם ג"י הרשב"א ד"ה ואיבעית. (ה) רשב"ם, ד"ה בכדי, (ו) סוף ד"ה לא צריכא. (ז) הרשב"א ד"ה וכן כ' את לשון הר"ח עיי"ש. (ח) לא מצאתי ג"י זה, וראה רמב"ן ד"ה אבל, ויד רמה אות לו. (ט) מובא ברמב"ן ד"ה אבל וברשב"א ד"ה ולענין, ורבינו כ' קרוב לפמ"ש הרשב"א אלא שהוסיף על דבריו. (י) ג' שחסר: "שק". (יא) ה"ה, ועיי"ש בהרב המגיד. (יב) גם הרמב"ן ד"ה אבל, פסק ופי' כן, והרשב"א כ' פי' ופסק זה בשם "יש מרבותי". (א) כג"י כת"י ה שבדקדוקי סופרים אות מ, וראה רמב"ן ד"ה רבן. (ב) הרשב"ם

ז"ל, כל כה"ג שיטה הוא, ודכותה בפ"ק דסוכה ג שטה דאית בה תנאי דפליגי אהדדי בהדיא, והסכימו הגאונים ו ז"ל דלא קי"ל כחד מיניהו.

מ"ש רישא ומ"ש סיפ' ה אמ' רבא ריש' דידע דחמרא זידיה
הוא כו' — הר' יונה ו ז"ל כת' דכיון דרבא שקיל וטרי אליבא דר' יהודה נקיטי' כותיה, ואין כן דעת הריא"ף ז"ל שלא הביאה בהלכות זו, והא"ח דשקיל וטרי בה רבא לאו משו' דסבר ליה כותיה אלא משו' דקשי' ריש' אסופ' הוא דמפר'.

אלא חמור למאי ש"מ היא ובנה קאמ' ליה — ודוק' י חמור
אבל שפחה מיניקה לא, דדרך בני אדם לקנות שפחה מיניקה להניק לו את הולד והכי אית' בתוספת' יא, דתניא התם שפחה מעוברת אני מוכר לך פרה מעוברת אני מוכר לך מכר את הולד שפחה מיניקה אני מוכר לך לא מכר את הולד, ועוד שאנו שם המוכר שפחה לחברו מכר לו כלים שעליה ואפי' הן מאה אבל לא את השירים ולא את הנזמים ולא את הטבעת ולא את הקטלאות שבצוארה ואם אמ' לו שפחה וכל מה שעליה אני מוכר לך אע"פ שיש עליה כלים שוין מאה כולם מכורי'.

[דף עט, א] **תנן התם כל הראוי למזבח ולא לבדק הבית — פי'**
כל הראוי למזבח כגון תמימים שאינם ראויים לבדק הבית והקדישן לבדק הבית, וכן נמי דברים הראוי' לבדק הבית כגון אבן או קורה א והקדישן למזבח, או שהקדיש לזה ולזה דברים שאינם ראויים לא לזה ולא לזה, אע"פ שהקדיש דבר שאינו ראוי מועלין בהן ובמה שבתוכן, וזה יותר מחזור מפר"ש ב ז"ל, ומדברי הרמב"ם ז"ל למדתיו בפ"ה ג מה' מעילה.

כיצד הקדיש בור מלא מים — פרש"י ו ז"ל דראויין לבדק הבית

ד"ה כולו. (ג) זה ב וגם בגורים י, א. (ד) כ"כ הרמב"ן ד"ה רבן. (ה) כג"ה המובאה בדקדוקי סיפרים אית מ. (ו) מובא ברשב"א ד"ה חמורך, וראה דברי הר"י בשיטה מקובצת סוף ד"ה עלה. (ז) ראה נמוקי יוסף בשם רבינו. (ח) מכאן והלאה דברי רבינו הם ולי' ברשב"א, וראה נמוקי יוסף. (ט) ג' שחסר: "קאמר ליה". (י) ראה רשב"א ד"ה אמר. (יא) דמסכתין פ"ד ה"ג, ומובאה ברי"ף בסוגיין וגם ברשב"א שם, ורבינו העתיקה כמו שכתב הרשב"א ולא כמש"כ ברי"ף עיי"ש.

(א) הרשב"ם ד"ה לבדק כ': "ואבנים יקרנות", ולענ"ד צ"ל: "ואבנים וקורות". (ב) הרשב"ם ד"ה לא. (ג) ה"א. (ד) ג' שצ"ל: "פר"ש", ור"ל הרשב"ם ד"ה מים, אבל לא לפי' רש"י מעילה יג, א נתכוון רבינו, מכמה טעמי, (א) לשונו של רבינו דומה יותר ללשון הרשב"ם; (ב) פי' מס' מעילה כ' עליו הרב יד מלאכי (כללי רש"י אות

א"ר חסדאי

א"ר חסדאי

לגבל בהן את הטיט אבל לא למזבח דמים מכונסי' פסולי' לנסוך המים דמי מעין בעי' והביאו ראיה לדבריו בתוס' ה מדתנן בפר' לולב וערבה ו היה ממלא מן השילוח, ואמרי' בגמ' ז מה"מ אמ' קר' ושאתם מים בששון ממעיני הישועה, ופרשו ז דה"ק מה"מ דמי מעין בעי' אמ' קרא ושאתם מים בששון ממעיני הישועה, אבל רש"י ז"ל פי' שם ה מה"מ דעושין שם שמחה בשעת שאיבה דכתי' ושאתם מים בששון.

א"ר חסדאי

מועלין בהן ובמה שבתוכן פרש"י ט ז"ל דמועלין בהן אם נהגה מהן בשוה פרוטה כגון שהצניע חפציו בבור, ולא מחזור, דאין מעילה בקרקעות מדאמרי' במס' מעילה י בפ' הנהגה הדש קלעינן בשדה הקדש מעל, ואמרי' עלה ש"מ אבקא מעלי להו, אלמ' דוק' משו' אבק התלוש מעל אבל לא מפני שנשתמש בקרקע עצמו, לפי' [כך] פי' ר"ת יא ז"ל דכי אמרי' דמועלין בהן משכחת לה כגון שתלש גוש מן הקרקע ונשתמש בו, א"נ כגון שיש לבור כותלי בגין ותלה בהן דמועלין בתלוש ולבסוף חברו אע"פ שבטלו והכי מוכח במס' מעילה יב.

אבל הקדיש בור ואח"כ באו מים שובך יג ואח"כ נתמלא יונים מועלין בהן ואין מועלין במה שבתוכן — פר"ש יד ז"ל לפי שאין חצר הקדש קונה דחצר משום יד איתרבאי ואין יד להקדש טו ואחרים *טו פי' דאפי' תמצי לומ' דחצר הקדש קונה אין מעילה בקנייתה, דבמאי דקדיש ממילא טו ליכא מעילה, דהא אפי' בגדולי הקדש דמגוף הקדש קאתי סבי' ליה

(ו), שאינו מרש"י ומביאו גם החיד"א בשם הגדולים אות ש סי' לה ד"ה פירוש ; ג) מ"ש רבינו להלן בשם תוספות כ' גם רש"י במעילה שם בקצור. (ה) בתוס' שלפנינו למסכתין ל"ה, אבל כ"כ תוס' מעילה יב, ב ד"ה כל, אלא שתוס' שם לא הוכירו את הרשב"ם ולא את רש"י. (ו) סוכה מח, א. (ז) שם מח, ב, וראה תוס' שם ד"ה מנא. (ח) שם ד"ה מנא, בלשון אחר ממ"ש רבינו. (ט) ג' שצ"ל : "פר' ש", ור"ל הרשב"ם ד"ה מועלין, אבל גם בס' הישר לר"ת [הוצ' ש"ב ר"ש שלזינגר ז"ל ירושלם, תשי"ט) סי' קלז כ' פי' זה בשם "רבי שלמה", עיי"ש ; וראה רמב"ן ד"ה מועלין, רשב"א ד"ה הקדיש ותוס' ד"ה מועלין, וכבר כתבתי שרבותינו אלה זצ"ל לא ראו תוס' שלפנינו למסכתין. (י) יג, א. (יא) מובא ברמב"ן, רשב"א ותוס' שם. (יב) כ, א ; בס' הישר (צינתיו בהע' ט) ל"ה ת"י זה, ושל הרמב"ן הוא, וגם הרשב"א כ' ת"י בלשון "ואי נמי", אחר שכו' ת"י של ר"ת. (יג) כ"כ גם ברשב"א ד"ה בור, ונראה יותר שקצרו את לשון המשנה ולא פרטו הכל אבל לא שגי' אחרת היתה לפני הרשב"א ורבינו. (יד) הרשב"ם סוף ד"ה הכי קאמר, בלשון אחר. (טו) עמ"ש ע"ז זקיני החת"ם סופר

לר' יהודה דאין מועלין, ועד כאן לא פליג עליה ר' יוסי אלא בגדולי הקדש משו' דמהקדש קא רבו אבל במה שחצר הקדש זוכה אפי' ר' יוסי מודה דאין מעילה בזכייתה.

[דף עט, ב] ואי בשדה ואילן אמאי מחליף — פי' דק"ו הוא השת' בריקנין אמ' דמועלין לפי שהן גדולי הקדש במלאין דאיכא תרתי קדושת פה ועוד שהן יונקי' מהקדש מי איכא למימ' דלא קדישי, והקשה הרשב"א יו"ל אמאי לא שני ליה לעולם בשדה ואילן ומשכח' לה במלאין, כגון שהקדיש שדה מלאה תבואה העומדת ליקצר ואילן העומד ליגדר שאינן צריכין לקרקע, דאי משו' גדולי הקדש ליכא, דאדרבה כל כמה דמשהי' להו מכחש כחשן, וכדאמרי' בפ"ק דסנהדרין יח ובפ' השולח יט דענבים העומדות ליבצר כל כמה דשביק להו מכחש כחשן, ואי משו' קדושת פה, דילמא ס"ל לר' אליעזר בר' שמעון דמצי אמ' אילן אקדישי פירי לא אקדישי וכטעמ' נמי דאמרי' כי מוקמי' לה בבור ושובב, ותירץ, דכל שהן מחוברי' לקרקע ליכא מאן דאמ' דמצי אמ' פירא לא אקדישי, דלא גרע דין ההקדש מדין הדיוט, ואלו מכר שדה אפי' לרבנן דאמרי' כ מוכר בעין רעה מוכר, מכר את התבואה, וליכא מאן דפליג, וכדתנן כא מכר את השדה מכר את התבואה המחוברת לקרקע, וההיא אפי' כשאינה צריכה לקרקע קאמ', מדקת' אבל לא את התבואה התלושה מן הקרקע, אלמ' כל שאינה תלושה נמכרת עם השדה, ועוד מדקאמרי' בגמ' כב המחוברת לקרקע פשיט', ופרקי' לא צריכא אע"ג דמטיא למחצד, התלושה מן הקרקע פשיט', כלומ' שאינה מכורה, ופרקי' לא צריכא אע"ג דצריכא לארעא, כלומר ליבשה שם, אלמ' כל שאינה תלושה ממש מכורה, ולא כג שמעי' לת"ק דר' נתן דפליג

וצ"ל בשו"ת חלק או"ח סי' מד ד"ה ודאחאן ואכמ"ל. *טו) הרמב"ן כי וז"ל: "ויזיל אי נמי קני ליה אין מעילה בזכייתה" עכ"ל, והרשב"א כי וז"ל: "ויש מרבתינו ז"ל שפירשו שאפי' קנייה הקדש אינה מעילה בזכייתו" עכ"ל, וא"כ כל מה שכי' רבינו אח"ז הוספת רבינו היא. טז) הקצות החושן חו"מ ר סק"א ד"ה והנראה, כי על תי' זה של הרמב"ן וז"ל: "ונראה טעמא משום דאין מעילה אלא בהקדש שהוקדש ע"י אדם אבל זה שאינו קדוש ע"י דעת אחרת מקנה אלא מימילא זכי' לה הקדש בתורת חצר אין מועלין בו" עכ"ל, הרי שזכה לכוון ממש לדברי רבינו החושנים האלה, ועיי"ש מ"ש עוד בד"ה ונראה וקושייתו ז"ל שם יש ליישב שהרי סוף סוף ע"י אדם הוקדש, שגלה דעתו שניתא ליה שחצרו יקנה להקדש ורבינו דייק להלן וכי' שמה שקנה חצר הקדש אין מועלין בו ועיי"ש בקצה"ח ד"ה ומוה, ואכמ"ל. יז) בד"ה גירסת הגאונים, וכל הדבור הזה כולו הוא דברי הרשב"א. יח) סו, א. יט) גיטין לט, א. כ) לעיל סד, ב. כא) לעיל סח, ב. כב) לעיל סט, א. כג) עד כאן